

**УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ –
БИТОЛА**

ПРАВИЛНИК

**ЗА УСЛОВИТЕ, КРИТЕРИУМИТЕ И
ПРАВИЛАТА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ И
СТУДИРАЊЕ НА ПРВ ЦИКЛУС СТУДИИ НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА**

(ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

Октомври, 2012 година

Врз основа на чл 52 алинеа 23 од Законот за високото образование (“Сл.весник. на РМ“ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 99/2009, 115/2010, 17/2011 и 51/2011), Универзитетскиот сенат на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола, на 74-та седница одржана на ден 05.11.2009 година, со измени и дополнувања на 98-та седница одржана на ден 30.11.2011 година, како и со дополнување на 108-та седница одржана на 29.10.2012, го донесе следниов:

ПРАВИЛНИК

ЗА УСЛОВИТЕ, КРИТЕРИУМИТЕ И ПРАВИЛАТА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ И СТУДИРАЊЕ НА ПРВ ЦИКЛУС СТУДИИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА

(ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се уредуваат условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв циклус студии на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола.

Член 2

Одредбите на овој Правилник ги применуваат единиците на Универзитетот коишто вршат високообразовна дејност на студии од прв циклус.

Член 3

Првиот циклус студии на Универзитетот се организира во согласност со Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот, Правилникот за единствениот кредит систем и премиот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот, Правилниците на единиците на Универзитетот и другите општи акти на Универзитетот.

Член 4

Со овој Правилник се обезбедува ефикасност на студиите како и реализација на насоките за создавање Единствен простор на високо образование во Европа и примена на Болоњскиот процес преку обезбедување висок квалитет на студиите, зголемување на мобилноста на студентите и наставниците и зголемување на проодноста на студирањето.

УСЛОВИ ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРВ ЦИКЛУС СТУДИИ

Член 5

На прв циклус на универзитетски и стручни студии може да се запише лице кое завршило четиригодишно средно образование и положило државна матура или меѓународна матура и кое ги исполнува условите предвидени со Законот за

високото образование, Статутот на Универзитетот, овој Правилник и Конкурсот за запишување студенти на прв циклус на студии.

На прв циклус студии може да се запишат и лица кои завршиле четиригодишно средно образование пред воведувањето на државната матура, во согласност со условите дефинирани во Конкурсот за запишување студенти на прв циклус студии.

На прв циклус студии, исто така може да се запишат и лица кои претходно завршиле соодветно вишо, односно високо образование, како и лица кои паралелно студираат сродни факултети, студиски групи или насоки, во согласност со условите во Конкурсот.

Член 6

Ако на Конкурсот за запишување студенти на прв циклус универзитетски и стручни студии во првиот уписан рок не се јават доволен број кандидати кои ги исполнуваат условите од членот 5, право на упис на прв циклус студии можат да имаат и лицата кои положили училишна матура во гимназиско образование или завршен испит по завршено соодветно стручно средно образование со четиригодишно траење, во согласност со условите дефинирани во Конкурсот за запишување студенти на прв циклус студии.

Член 7

Сите кандидати – државјани на Република Македонија кои средното образование го завршиле во Република Македонија или дел од средното образование го завршиле во странство, како и кандидатите кои завршиле меѓународна матура, имаат еднаков пристап до прв циклус студии и се запишуваат под еднакви услови и критериуми.

Иселениците и државјаните на Република Македонија кои целокупното средно образование го завршиле во странство и студентите странски државјани, како и студентите со завршено високо образование, се запишуваат под посебни услови утврдени со Конкурсот за запишување студенти во прв циклус студии.

Член 8

Студентите можат да се запишат како редовни или како вонредни студенти во согласност со условите наведени во Конкурсот.

Член 9

Универзитетот нема да наплатува партиципација за студирање на прв циклус студии за:

- деца без родители
- лица од прв и втор степен на инвалидност
- воени инвалиди и
- лица растени во домови за напуштени деца

Средствата за партиципација на овие лица се покриваат од Буџетот на Република Македонија.

Член 10

На единиците на Универзитетот како редовни студенти се запишуваат и кандидати кои ги исполнуваат условите за запишување, но поради ограничените квоти не можат да се запишат во категоријата студенти финансирани од државата, во рамките на бројот утврден со Одлуката за бројот на студенти за запишување во прва година на државните високообразовни установи, донесена од Владата на Република Македонија.

Студентите од став 1 на овој член се запишуваат со кофинансирање на студиите.

Запишувањето на оваа категорија студенти се врши под истите услови и критериуми како и на редовните студенти финансирани од државата, со поднесување на писмена согласност за кофинансирање на студиите.

Член 11

Студентите коишто се запишуваат на студиските програми од прв циклус, склучуваат договори со Универзитетот, односно единиците на Универзитетот, за меѓусебните права и обврски во остварувањето на наставно-образовниот процес.

Член 12

Одлука за бројот на студентите, чие образование се финансира од Буџетот на Република Македонија, на предлог од Универзитетот и по претходно мислење на Советот, донесува Владата на Република Македонија.

Одлука за бројот на студентите што се запишуваат надвор од бројот утврден во ставот 1 на овој член, донесува Универзитетот, под условите утврдени во Законот за високото образование, по претходна согласност од Владата на Република Македонија.

КРИТЕРИУМИ ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРВ ЦИКЛУС СТУДИИ

Член 13

Критериумите за запишување и начините на рангирање на пријавените кандидати за упис на студии од прв циклус се дефинираат со Конкурсот за упис на Универзитетот, според член 14 од овој Правилник.

ПОСТАПКА ЗА ЗАПИШУВАЊЕ НА ПРВ ЦИКЛУС СТУДИИ

Член 14

Запишувањето на прв циклус студии се врши врз основа на јавен Конкурс што го објавува Универзитетот. Единиците до Универзитетот доставуваат предлог за бројот на студенти и висината на износите за партиципација, односно кофинансирање на студиите.

Конкурсот се објавува во најмалку еден дневен весник што излегува во Република Македонија и на интернет страницата на Универзитетот.

Конкурсот содржи: име и адреса на Универзитетот, име и адреса на единицата на Универзитетот, назив на студиската програма за прв циклус студии, место на изведување на студиската програма, предвиден број слободни места за запишување, постапки и рокови за пријавување и изведување на уписот.

Пријавата и другата потребна документација за упис наведени во Конкурсот, се доставува до Универзитетот – единицата на Универзитетот, во согласност со објавениот Конкурс.

Член 15

Постапката за рангирање и утврдување листа на примените кандидати, ја спроведуваат конкурсните комисии кои ги формираат единиците на

Универзитетот, во согласност со Конкурсот и Упатството за негова реализација.

За запишаните студенти се отвора личен картон, се заведуваат во матичната книга за запишани студенти и се издава индекс и студентска легитимација.

За следење на реализацијата на Конкурсот, Ректорската управа формира Универзитетска конкурсна комисија.

СТУДИИ ОД ПРВ ЦИКЛУС

Член 16

Единиците на Универзитетот можат да организираат два вида студии од прв циклус:

- универзитетски (академски) студии
- стручни студии

Универзитетските студии од прв циклус можат да траат три или четири години, односно соодветно да носат од 180 до 240 европски кредити. За регулираните професии чии студиски програми траат повеќе од четири години, бројот на европски кредити може да биде поголем од 240 кредити.

Стручните студии траат три години односно носат 180 кредити. По исклучок, стручните студии можат да траат и четири години, доколку тоа е во согласност со меѓународно прифатени стандарди и со тие студии се стекнуваат 240 европски кредити.

Во рамките на стручните студии од прв циклус можат да се организираат и пократки студии кои траат една или две години, односно носат од 60 до 120 европски кредити. По завршувањето на овие студии се добива соодветен стручен назив во согласност со Законот.

Член 17

Студиските програми од прв циклус се остваруваат врз основа на акредитирани студиски програми коишто се во согласност со Европскиот систем за пренос и акумулација на кредити (во натамошниот текст ЕКТС).

Член 18

Студиските програми се реализираат во студиски години и семестри. Во согласност со ЕКТС, обемот на една студиска програма во една студиска година изнесува 60 европски кредити.

Член 19

Единствените основи за организирање и реализација на студиските програми и режимот за студирање според Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) се определени со Правилникот за единствениот кредит систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола.

СТУДИСКА ПРОГРАМА ЗА ЗАЕДНИЧКА ДИПЛОМА

Член 20

На Универзитетот, односно неговата единица може да се организира студиска програма од прв циклус за стекнување заедничка диплома, заедно со друга единица на Универзитетот, заедно со еден или повеќе други универзитети

од земјата или странство, акредитирани во земјата во која е седиштето, за што одлучува Универзитетот на сопствена иницијатива или на предлог на единиците на Универзитетот.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА НАСТАВАТА

Член 21

Учебната година трае од 15 септември до 14 септември наредната календарска година и се организира во два семестри: зимски и летен.

Зимскиот семестар започнува на 15 септември, а завршува на 31 јануари. Тој трае 18 седмици (13 седмици настава + 2 колоквиумски седмици + 3 седмици испитен рок).

Летниот семестар започнува на 01 февруари и завршува на 14 септември. Тој трае 21 седмица (13 седмици настава + 2 колоквиумски седмици + 2 x 3 седмици испитни рокови во јуни и септември).

Летниот одмор и евентуално организираниите летни активности на Универзитетот (летни школи, летни семестри и др.) траат во времето од 15 јуни до 25 август.

Член 22

Наставата се организира и изведува врз основа на утврден распоред на часови. Универзитетот, односно единиците се должни да го објават распоредот на часовите најдоцна 10 дена пред почетокот на наставата.

Распоредот на часови содржи: име на студиската програма, студиска година, име на предметот, време (ден, час) на одржување на наставата, место на одржување на наставата (предавална/амфитеатар/лабораторија и сл.), име на наставникот и други информации за наставата.

На почетокот на семестарот секој предметен наставник е должен за секој предмет да изготви план за реализација на наставата, во согласност со Правилникот за единствениот кредит систем и преминот од една на друга студиска програма, односно од една на друга единица на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола.

Предметниот наставник е должен во првата седмица од наставата да ги запознае студентите со планот за работа на предметот и истиот да го достави до студентите во писмена форма.

Член 23

Предметниот наставник и соработникот, во рамките на нивните надлежности, се одговорни за изведувањето на сите облици на настава: предавања, вежби, практична работа, менторство и др. и за реализација на предвидениот план за работа за соодветниот предмет.

Наставникот и соработникот, во согласност со претходниот став, се должни во текот на наставата, изработката на индивидуалните работи и подготовката за проверка на знаењето, да им помогне на студентите преку организирање часови за консултации. Термините за консултации треба да бидат усогласени со термините за настава и истите да бидат достапни за студентите преку јавно истакнување на огласна табла и на интернет страница на единицата на Универзитетот.

Часовите за консултација треба да изнесуваат најмалку 2 (два) школски часови неделно за секоја наставна дисциплина, за наставниците и најмалку 4 (четири) школски часови неделно за некоја наставна дисциплина за

соработниците, распоредени во текот на седмицата. Одлука во врска со овој став, донесува единицата на Универзитетот.

За вонредните студенти треба да се предвидат дополнителни активности, во смисла на организирање настава и изготвување дополнителни семинарски трудови, практична работа, домашни задачи итн., како определена компензација за часовите настава и вежби од тековните семестри.

За вонредните студенти и редовните студенти што повторно запишале предметна програма, задолжително се организира концентрирана настава.

ОБВРСКИ НА СТУДЕНТИТЕ ВО ТЕКОТ НА СТУДИРАЊЕТО

Член 24

Редовните студенти се должни редовно да присуствуваат на настава и вежби. Редовниот студент може да отсутува од настава или вежби најмногу три пати во текот на семестарот, а во спротивно нема право на потпис и полагање на предметот преку колоквиуми.

Доколку студентот не ги положи колоквиумите како начин на полагање на испитот, тогаш целата материја од предметната програма ја полага на завршниот испит.

Студентите коишто не добиле потпис, имаат право да го полагаат предметот преку завршно оценување во предвидените испитни рокови, во текот на годината. Ако предметот е во зимскиот семестар, ова право трае до првото наредно запишување на зимскиот семестар. Ако предметот е во летниот семестар, ова право трае до наредното запишување на летниот семестар.

Студентите, во текот на студиите, во согласност со студиската програма, се должни да посетуваат практична настава.

Член 25

Во рамките на континуираното оценување студентот полага два колоквиуми. Доколку студентот не го положи првиот колоквиум, истиот може да го полага уште еднаш на поправен колоквиум организиран надвор од термините за настава.

Студентот има право да полага втор колоквиум доколку го има положено првиот колоквиум. Доколку студентот не го положил вториот колоквиум, истиот го полага во испитните рокови, но ова право важи само во текот на една година, односно до повторно запишување на предметот.

НАПРЕДУВАЊЕ ВО ТЕКОТ НА СТУДИРАЊЕТО

Член 26

Студентот напредува во текот на студирањето, односно запишува предмети преку бројот на остварените кредити (бодови).

По правило студентот запишува 30 кредити по семестар, но може да запише број на предмети кои носат минимум 18 кредити (бодови), но не повеќе од 42 кредити (бодови) во семестар.

Студентите коишто имаат заостанати предмети, односно кои повторно запишуваат еден или повеќе предмети, можат да запишат најмногу 36 европски кредити (бодови) по семестар.

Член 27

Студентот којшто запишува непарен семестар, во тој семестар:

- Задолжително повторно ги запишува сите предмети (кредити) што не ги положил заклучно со септемврискиот испитен рок од претходниот, односно претходните непарни семестри;
- Запишува нови предмети (кредити) од наредниот, односно наредните непарни семестри според студиската програма. Притоа, прво се запишуваат нови задолжителни предмети, а потоа нови изборни предмети;
- Ако студентот веќе ги положил сите предмети од претходниот непарен семестар, тогаш сите предмети се нови предмети од наредниот, односно редоследно наредните непарни семестри.

Член 28

Студентот којшто запишува парен семестар, во тој семестар :

- Задолжително повторно ги запишува сите предмети (кредити) што не ги положил заклучно со јануарскиот испитен рок од претходниот, односно претходните парни семестри;
- Запишува нови предмети (кредити) од наредниот, односно наредните парни семестри според студиската програма. Притоа прво се запишуваат нови задолжителни предмети, а потоа нови изборни предмети;
- Ако студентот веќе ги положил сите предмети од претходниот, односно претходните парни семестри, тогаш сите предмети се нови предмети од наредниот, односно редоследно наредните парни семестри.

Член 29

Студентите кои повторно запишуваат предмети, смеат да запишат нов предмет којшто според студиската програма условува претходно полагање на предметот што повторно се запишува, но полагањето на предметите мора да е редоследно.

Член 30

Единицата на Универзитетот утврдува дали и кои дисциплини студентот треба да ги има претходно положено за да може да полага друга или други наставни дисциплини.

ЗАПИШУВАЊЕ И ЗАВЕРКА НА СЕМЕСТРИ И ЕВИДЕНТИРАЊЕ СТУДИСКА ГОДИНА

Член 31

Студентите запишуваат семестри и студиски години. Статус на студент во тековната учебна година на првиот циклус студии имаат студентите коишто ќе запишат, односно презапишат семестар и студиска година.

Запишувањето семестри се врши во согласност со Правилникот за ЕКТС и со овој Правилник.

Запишувањето студиска година се врши врз основа на потребниот број освоени кредити определени со членовите 33, 34 и 35 од овој Правилник.

Член 32

Запишувањето пооделни студиски години според бројот на освоени кредити, се однесува на водењето евиденција на студентите по студиски години, додека напредувањето во текот на студиите е поврзано со освоените кредити, во согласност со членовите 26, 27 и 28 од овој Правилник.

Евидентирање студиска година

Член 33

Студентите коишто освоиле најмалку 36 европски кредити, при уписот на наредната учебна година, се евидентираат, односно запишуваат втора година студии.

Студентите коишто освоиле најмалку 90 европски кредити, при уписот на наредната учебна година, се евидентираат, односно запишуваат трета година студии.

Студентите коишто освоиле најмалку 150 европски кредити, при уписот на наредната учебна година, се евидентираат, односно запишуваат четврта година студии.

Студентите коишто освоиле најмалку 210 европски кредити, при уписот на наредната учебна година, се евидентираат, односно запишуваат петта година студии.

Студентите коишто на почетокот на наредната учебна година нема да го освојат потребниот број кредити за запишување на наредната студиска година повторно ја запишуваат истата година. Доколку овие студенти најдоцна до почетокот на летниот семестар од тековната учебна година го освојат потребниот број кредити, тогаш се стекнуваат со право да ја запишат наредната студиска година.

Член 34

Студентите коишто студираат на четиригодишна студиска програма, а кои ги имаат ислушано сите предмети предвидени со студиската програма и имаат освоено најмалку 180 кредити, се стекнуваат со статус на апсолвент.

Студентите коишто студираат на тригодишна студиска програма, а кои ги имаат ислушано сите предмети предвидени со студиската програма и имаат освоено најмалку 120 кредити, се стекнуваат со статус на апсолвент.

Студентите коишто студираат на петгодишна студиска програма, а кои ги имаат ислушано сите предмети предвидени со студиската програма и имаат освоено најмалку 240 кредити, се стекнуваат со статус на апсолвент.

Член 35

Студентите коишто ги положиле сите предмети предвидени со студиската програма, но до почетокот на новата учебна година не го одбраниле дипломскиот труд, само ја евидентираат последната студиска година. Студентите коишто ги положиле сите предмети од непарните семестри предвидени со студиската програма, но сеуште имаат неположени предмети од парните семестри, во непарниот семестар во новата учебна година не запишуваат предмети, туку само ја евидентираат студиската година.

ЗАПИШУВАЊЕ И ЗАВЕРУВАЊЕ СЕМЕСТРИ

Член 36

Запишувањето семестар, односно предмети во дадениот семестар се врши во согласност со претходно положените предмети и освоените кредити, според членовите 26, 27 и 28 од овој Правилник.

Член 37

Евиденцијата на предмети што се запишуваат, податоците дали тоа се повторно запишани предмети или нови предмети, како и висината на школарината се врши преку пополнување пријави од страна на студентите при запишувањето предмети.

Формата и содржината на пријавата за упис ја пропишува Ректорската управа.

Точноста на податоците во пријавата со свој потпис ја потврдуваат надлежниот референт во службата за студентски прашања, администраторот и координаторот за ЕКТС за соодветната студиска програма.

Член 38

Редовните студенти вршат заверка на семестарот на следниов начин:

- ако предметот е во зимскиот семестар, заверката се врши истовремено со запишување на наредниот зимски семестар;
- ако предметот е во летниот семестар, заверката се врши истовремено со запишување на наредниот летен семестар;

Со заверката на семестарот се сумираат и заклучуваат постигнатите резултати по предметите што биле запишани во тој семестар.

Член 39

Плаќањето на надоместокот за партиципација и износот за кофинансирање при запишувањето на семестарот се одредува според запишаните кредити. Пресметката се врши на начин што надоместокот за партиципација, односно износот за кофинансирање се дели со бројот на кредити за една студиска година, односно со 60 и така добиениот износ се множи со бројот на запишаните кредити на нови предмети.

Студентите (во државна квота и квота со кофинансирање и вонредните студенти) коишто повторно запишуваат предмет, плаќаат 80 % од партиципацијата, односно од износот за кофинансирање во согласност со статусот на студентот.

Член 40

Студентите запишани во државна квота, коишто по третпат запишуваат иста студиска година, во согласност со член 33 од овој Правилник, ги продолжуваат студиите како студенти што студираат со кофинансирање.

ПРЕМИН ОД ЕДНА НА ДРУГА СТУДИСКА ПРОГРАМА И ПАРАЛЕЛНО СТУДИРАЊЕ

Член 41

Студентот може да премине од една на друга студиска програма во рамките на единицата на Универзитетот најрано при запишувањето предмети од третиот семестар. Студентот може да премине од една на друга студиска програма и од други единици на Универзитетот или од единици на други

универзитети. Одлука за можноста и за условите за преминување од една на друга студиска програма, носи единицата на Универзитетот.

Член 42

Премин од една на друга студиска програма, доколку постои можност и под услови дефинирани со посебна одлука на единицата, може да се оствари ако се работи за:

- премин од една на друга програма универзитетски академски студии
- премин од една на друга програма стручни студии
- премин од универзитетска академска студиска програма на програма на стручни студии

Премин од програма на стручни студии на програма на универзитетски академски студии не може да има.

Член 43

Во постапката за признавање положени испити (освоени европски кредити) при премин од една во друга студиска програма, за еден предмет од едната студиска програма, може да се пренесе и друг број на кредити на студиската програма, и тоа:

- Ако предметите од двете студиски програми имаат иста содржина или се со висок степен на компатибилност, но носат различен број на кредити, на студиската програма на која се продолжуваат студиите, целосно се признава испитот и се прифаќа бројот на кредити предвидени според таа студиска програма.

Доколку станува збор за премин од една на друга студиска програма во рамките на истата единица на Универзитетот, тогаш признавањето на испитот и пренесувањето на кредитите се реализира без посебна процедура. Одлука за предметите од претходниот став носи Наставно-научниот совет односно Наставничкиот совет на единицата.

Доколку станува збор за признавање на испити и пренесување кредити при премин од една на друга студиска програма од различни единици од истиот или од други универзитети, тогаш процедурата за признавање се реализира преку Комисијата за признавање на испити на единицата на Универзитетот каде преминува студентот.

- Ако предметите од двете студиски програми имаат делумна компатибилност, на студиската програма на која се продолжуваат студиите, испитот се признава делумно. Комисијата за признавање испити, во соработка со предметниот наставник на соодветниот предмет, ги утврдува потребните дополнителни активности од страна на студентот (семинарски трудови, делумно полагање на пооделни теми итн.) за целосно признавање на испитот и стекнување предвидениот број кредити за предметот од студиската програма на која се префла студентот.
- Ако предметите од двете студиски програми не се компатибилни, не може да има признавање на испитот и пренесување на кредити. Одлука за истото носи Комисијата за признавање испити.

Член 44

Почнувајќи од третиот семестар студентите можат паралелно да запишуваат предмети од друга студиска програма во рамките на единицата на Универзитетот заради нејзино совладување, со тоа што вкупниот број на кредити од двете студиски програми во еден семестар не смее да го надмине

бројот утврден со членот 26 од овој Правилник. По успешното совладување на двете студиски програми студентот добива две дипломи.

МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ

Член 45

Студентите имаат право и можност да запишуваат и полагаат предмети на други единици на Универзитетот, на други универзитети во земјата и на други универзитети во странство, врз основа на програма за мобилност на студенти.

Начинот и условите за остварување на мобилноста поблиску се определени во Упатството на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола за мобилност на студентите од една на друга единица на Универзитетот, односно од една на друга високообразовна институција во земјата и странство

ИСПИТЕН РЕЖИМ И НАЧИН НА ОЦЕНУВАЊЕ

Член 46

Наставните дисциплини од студиската програма можат да се полагаат: *континуирано* - преку колоквиуми или *преку завршно оценување*.

Колоквиумите и завршното оценување по правило се полагаат писмено. За определени предмети единицата може да одлучи истите да се полагаат усно или писмено и усно. Доколку колоквиумите и завршното оценување се полагаат целосно или делумно писмено, предметниот наставник ги чува испитните задачи (тетратки, тестови и др.) три месеци по објавувањето на резултатите.

Член 47

Утврдувањето конечен број освоени бодови, односно конечна оценка од определените наставни дисциплини за редовните студенти се врши на два начини, и тоа преку:

- колоквиуми и
- завршно оценување.

Член 48

Доколку полагањето се врши преку колоквиуми, тогаш студентот полага два колоквиуми, а оценувањето се врши на следниов начин:

- оценувањето на колоквиумите се врши со поени од 0 до 80; за полагање на соодветниот колоквиум потребно е да се освои минимум 41 поен, притоа за формирањето на оценката се зема просечниот број поени освоени на двата колоквиуми.

Член 49

Останатите 20 поени до вкупниот број од максимум 100 поени се добиваат врз основа на другите активности и резултати на студентите и тоа:

- **прва група – 10 поени:**
  - присуство и активност на предавањата
  - присуство и активност на вежби
- **втора група – 10 поени:**
  - изработка на семинарски труд
  - самостојна (домашна) работа
  - изработени или реализирани проекти/програми
- **трета група – 5 поени:**

- менторство на други студенти
- освоени награди или пофалници
- учество на семинари
- учество на симпозиуми и
- други активности предвидени со предметната програма

Распределбата на поените за конкретните активности од претходно наведените групи ја врши предметниот наставник којшто е должен истата да им ја стави на увид на студентите на почетокот на наставата по соодветната наставна дисциплина.

Максималниот број поени од сите активности од овој член потребен за формирање на завршната оценка не може да биде поголем од 20.

Стегнатите поени по основ на присуство и активност на предавања и вежби важат само до евентуалното повторно запишување на предметот. Правото на стекнатите поени од другите активности (семинарски трудови, проекти, менторство и др.) останува и доколку студентот повторно го запише предметот.

Член 50

Предметниот наставник е должен да ги чува 3 (три) месеци по објавувањето на резултатите материјалите врз чија основа се доделени поени при континуираното оценување по основ на колоквиуми и други активности (семинарски, проекти и др.).

Предметниот наставник, за секоја учебна година посебно, води евиденција и во електронска форма за постигнатите резултати од колоквиумите и другите форми на континуирано оценување, и истата трајно се чува од страна на наставникот на соодветната наставна дисциплина.

Член 51

Наставникот го регистрира утврдениот вкупен број поени од колоквиумите, другите активности и од завршното оценување, како и формирањето на конечната оценка во посебен формулар за постигнатите резултати од полагањето на испитот, што го пропишува Ректорската управа.

Член 52

Доколку студентот ги положи двата колоквиуми и заедно со другите активности од континуираното оценување освои повеќе од 50 поени, тој поднесува испитна пријава за завршно оценување во редовните испитни рокови и притоа не се јавува на завршното оценување.

Член 53

Пред објавувањето на резултатите од завршното оценување, предметниот наставник е должен да објави прелиминарна листа за постигнатите резултати на студентите коишто предметот го полагаале преку континуирано оценување.

Листата од претходниот став ги содржи поените освоени на колоквиумите и другите форми на континуирано оценување.

Член 54

Предметниот наставник ја формира конечната оценка врз основа на претходно објавените резултати од колоквиумите и другите активности и истата ја објавува во резултатите за завршно оценување за соодветниот испитен рок.

Член 55

Предметниот наставник објавува прелиминарна листа на резултатите од завршното оценување во којашто се внесени сите елементи што биле основа за формирање на завршната оценка. Доколку во рок од 10 (десет) дена од објавувањето нема забелешки на објавената прелиминарната листа, резултатите стануваат конечни.

Забелешките од претходниот став студентот ги упатува до предметниот наставник усмено или писмено и по истите предметниот наставник е должен да одговори во рок од 5 дена од завршувањето на рокот за упатување на забелешките.

Ако има оправдани забелешки од страна на студентот или по иницијатива на наставникот или службата за студентски прашања, предметниот наставник, во оправдани случаи, ја корегира листата, таа повторно се објавува со внесените корекции најдоцна 15 дена од објавувањето на прелиминарната листа после што истата станува конечна.

Студентот има право на формален приговор на објавената конечна листа од претходниот став во согласност со член 72 од овој Правилник.

Член 56

За континуираното како и за завршното оценување, остварените резултати на студентите се објавуваат на огласната табла и на интернет страната на единицата на Универзитетот, најдоцна во рок од 10 дена од одржувањето на колоквиумот односно испитот. Објавените резултати содржат целосен опис на начинот на формирање конечна оценка. Тој опис се евидентира и во пријавата за испит што ја пополнува и потпишува предметниот наставник.

Член 57

Предметниот наставник е должен најдоцна во рок од 20 дена од одржувањето на испитот до Службата за студентски прашања да ги достави потпишани од него испитните пријави, примерок од објавените резултати од испитот и записникот за спроведување на испитот по соодветниот предмет, при што бројот и оценките на положените кандидати треба да е идентичен во сите овие документи.

Службата за студентски прашања врши проверка на испитните пријави и доколку тие се исправни, ги внесува во досието на студентот. Доколку службата за студентски прашања утврди определена неисправност на одреден број испитни пријави, за истото, најдоцна во рок од 10 дена од доставувањето на пријавите, го известува предметниот наставник, а по потреба и продеканот за настава. Предметниот наставник врши исправка на неисправните пријави во рок од 10 дена од известувањето и истите ги доставува до службата за студентски прашања којашто ги внесува во досието на студентот.

Предметниот наставник ја внесува и потпишува конечната оценка во индексот на студентот.

Член 58

Резултатите од испитите и колоквиумите се објавуваат задолжително, при што наставникот е должен да чува примерок од истите, а еден примерок се доставува до архивата на единицата на Универзитетот и се чува во согласност

со правилата за архивска граѓа. Резултатите од испитите и колоквиумите се чуваат и во електронска форма.

Член 59

Доколку студентот го положи првиот колоквиум, на завршното оценување во испитните рокови во тековната учебна година го полага само матерјалот од вториот колоквиум, до евентуалното повторно запишување на предметот.

Член 60

Редовните студенти коишто не го положиле, односно не го полагаат испитот преку колоквиуми, т.е. го полагаат испитот само преку завршно оценување, се оценуваат со поени од 0 до 80, при што услов за положен завршен испит се освоени минимум 41 поен, но и освоени најмалку уште 10 поени од другите активности, што значи вкупно над 50 поени. Доколку студентот освои повеќе од 50 поени само на завршното оценување, тогаш за позитивна оценка не му е потребен дополнителен број поени од другите активности.

Член 61

Утврдувањето на вкупниот збир поени и формирањето конечна оценка за вонредните студенти може да се врши на два начини, и тоа во зависност од тоа дали:

- студентот посетува редовна или кондензирана настава
- студентот не посетува редовно настава

Член 62

Доколку вонредниот студент и студентот којшто повторно го запишал предметот посетуваат кондензирана настава, може да освојат дополнителни поени во согласност со член 47, став 1, алинеја 1 од овој Правилник. Овој број на поени по правило треба да биде помал од максималниот број поени што може да го остварат студентите кои редовно посетуваат настава.

Член 63

Доколку вонредниот студент не посетува редовно настава и вежби и го полага испитот само преку завршното оценување, тогаш се оценува со поени од 0 до 80, при што услов за положен завршен испит се освоени минимум 41 поен, но и освоени најмалку уште 10 поени од другите активности, што значи вкупно над 50 поени. Доколку студентот освои повеќе од 50 поени само на завршното оценување, тогаш за позитивна оценка не му се потребни дополнителен број поени од другите активности.

Член 64

Формирањето конечна оценка од континуираната проверка на знаењата, завршното оценување и останатите активности во рамките на предметната програма, се врши врз основа на вкупниот број освоени поени по сите основи, и тоа:

- од 0 до 50 поени: оценка 5 (пет);
- од 51 до 60 поени: оценка 6 (шест);
- од 61 до 70 поени: оценка 7 (седум);
- од 71 до 80 поени: оценка 8 (осум);
- од 81 до 90 поени: оценка 9 (девет);

- од 91 до 100 поени: оценка 10 (десет).

Член 65

Доколку при утврдувањето конечен број поени се појават децимали, се врши заокружување на бројот на следниов начин: ако првата децимала е помала од 5 се заокружува претходниот цел број, а ако истата е еднаква или поголема од 5 се заокружува следниот цел број.

Конфликт на интереси

Член 66

Доколку студентот со предметниот наставник е во роднинска врска: син, ќерка, брат, сестра, сопруг или сопруга, тогаш наставникот е должен да се из земе за тој студент од спроведувањето на испитот/колоквиумот и за тоа да го извести деканот, односно директорот на единицата.

Во таков случај, деканот, односно директорот на единицата, за спроведувањето на испитот/колоквиумот за тој студент, формира комисија составена од три члена од иста или сродна научна област во рамките на истото научно поле.

Во случаите на роднинската врска од ставот 1, наставникот не може да биде избран за ментор, а ниту за член на комисија за одбрана на дипломската работа.

НАЧИН НА ПРИЈАВУВАЊЕ НА ИСПИТИТЕ И ВОДЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈА ЗА СПРОВЕДЕНИТЕ ИСПИТИ

Член 67

Заради проверка на знаењата на студентите во секој семестар се организираат две колоквиумски седмици (во осмата и петнаесеттата седмица во семестарот), коишто се дефинирани во календарот за реализација на учебната година.

Покрај определените две колоквиумски седмици, проверката на знаењето на студентите се врши во три испитни рокови: јануарски, јунски и септемврски. Со одлука на Наставно-научниот совет, односно Наставничкиот совет, можат да се утврдат најмногу уште два испитни рока во текот на учебната година. Во овие испитни рокови студентите за полагањето на испитите плаќаат определен надоместок за што одлучува деканатската односно управата на единицата на Универзитетот.

За студентите со статус апсолвент, единиците на Универзитетот, покрај трите редовни, задолжително дополнително организираат уште два испитни рока.

Студентите коишто стекнале статус на апсолвент имаат право да ги полагаат сите заостанати предмети во сите испитни рокови.

Член 68

Студентите го вршат пријавувањето на испитите со пополнување испитни пријави и нивно поднесување до службата за студентски прашања во определените рокови за пријавување на испитите.

Студентот може да го пријави испитот и по предвидениот рок, но најдоцна до денот на одржување на испитот, при што се плаќа определен надоместок за задоцнетото пријавување.

Службата за студентски прашања врши проверка на поднесените испитни пријави и изготвува записник за спроведување на испитот во којшто се внесуваат кандидатите за полагање на испитот по соодветниот предмет.

Записникот изготвен од Службата за студентски прашања не може да се дополнува со други кандидати.

Член 69

На денот на спроведување на испитот, предметниот наставник односно соработникот е должен да го провери идентитетот на студентот и да провери дали истиот е внесен во записникот за спроведување на испитот. Проверката на идентитетот се врши врз основа на индексот, а по потреба и на личната карта.

Член 70

Право на добивање и евидентирање завршна оценка преку било која форма на проверка на знаењата (колоквиуми, завршен испит во испитна сесија итн.) остваруваат само студентите коишто го запишале соодветниот предмет, без разлика дали тој предмет е запишан по првпат или е повторно запишан.

Член 71

Студентите коишто добиле позитивна завршна оценка преку полагање на колоквиуми и други начини на континуирано оценување на знаењето, поднесуваат пријава за испит во испитните рокови најдоцна до наредното запишување на предметот во соодветниот семестар.

Доколку студентот ги положил двата колоквиуми, но не исполнил други услови за добивање на завршна оценка (изработка на семинарска работа, програмска задача и др.), тој поднесува пријава во оној испитен рок кога ќе ги исполни тие други услови.

Неисполнетите обврски на студентот од претходниот став треба да се исполнат заклучно до запишувањето предмети во соодветен семестар во наредната учебна година. Доколку не се исполни условот во овој рок, предметот се презапишува.

Член 72

Студентите при првото полагање на завршниот испит по определена наставна дисциплина не плаќаат надоместок за полагањето на испитот. За секое наредно полагање на соодветниот предмет студентите плаќаат надоместок во согласност со Одлуката на Советот за развој и финансирање на високото образование.

ПРИГОВОР НА ЗАВРШНА ОЦЕНКА

Член 73

Ако студентот не е задоволен од завршното оценување, односно од оценката, или ако смета дека испитот не е спроведен во согласност со Законот за високото образование и со Правилникот на единицата, тој може да поднесе приговор до деканот односно директорот, во рок од 24 часа од објавувањето на конечните резултати на огласната табла на единицата на Универзитетот.

Ако деканот, односно директорот утврди дека се исполнети условите од ставот 1 на овој член, наставникот ќе ја преиспита оценката од завршното оценување во рок од 3 (три) дена.

Ако наставникот не ја преиспита оценката што ја утврдил во рокот од претходниот став или остане на истата, или пак го прифати приговорот, но студентот повторно не е задоволен со добиената оценка, на барање на студентот, испитот се полага пред тричлена комисија составена од наставници од исто или сродно наставно-научно подрачје, во наредните 24 часа, наредниот работен ден, доколку испитот се полага усмено, а доколку испитот се полага писмено во истиот рок Комисијата ја оценува истата писмена задача.

Комисијата од претходниот став ја формира деканот, односно директорот и во истата предметниот наставник не може да биде член. Членови во Комисијата можат да бидат наставници и од други единици на Универзитетот или други универзитети во земјата.

Оценката на Комисија е конечна.

Претходните одредби од овој член се однесуваат и на истакнат приговор на резултатите од вториот колоквиум.

Роковите од овој член не течат за време на неработни денови.

Член 74

После три неуспешни полагања на завршниот испит по одреден предмет, студентот има право при пријавувањето на испитот да поднесе Барање до деканот/директорот на единицата, за полагање на испитот пред Комисија.

Постапувајќи по Барањето на студентот, деканот/директорот на единицата донесува Одлука за формирање Комисија од три члена, пред која студентот, во таа испитна сесија, ќе го полага испитот.

Комисијата е составена од тројца наставници од иста или сродна наставно-научна област, од кои најмалку еден наставник треба да биде од иста наставно-научна област. Предметниот наставник не може да биде член на оваа Комисија. Испитот пред Комисијата задолжително се полага писмено.

Член 75

По барање на студентот, му се овозможува да го повтори завршното оценување за повисока завршна оценка по наставен предмет, во период од најмногу четири месеци од полагањето.

Деканот, односно директорот, во рок од 3 (три) дена од поднесувањето на барањето, донесува решение по барањето.

Со уважувањето на барањето за препологање на испитот претходно добиената оценка се поништува.

ДИПЛОМСКИ ТРУД

Член 76

Во согласност со студиската програма, по завршувањето на сите испити, се брани дипломски труд пред комисија во состав од двајца членови.

Составот на комисиите за одбрана на дипломски труд се определува со одлука на Наставно-научниот совет, односно Наставничкиот совет на предлог на катедрата/институтот/отсекот и Деканатската управа, односно Управата.

Првиот член на оваа комисија, којшто истовремено е ментор, задолжително е предметниот наставник од соодветната дисциплина на која се однесува темата.

За втор член на комисијата се определува наставник од истата или слична област. Во случај на отсуство на вториот член на комисијата на денот кога треба да биде одбраната на дипломскиот труд, со одлука на продеканот за настава,

односно заменик директорот, се определува негова замена.

Студентот ја избира темата на дипломскиот труд во договор со менторот.

Член 77

Пријавата за одбрана на дипломскиот труд се поднесува до службата за студентски прашања на единицата, најдоцна 90 дена по полагањето на последниот испит. Овој рок може да биде продожен по барање на студентот заради оправдани причини.

Пријавата за дипломски труд ги содржи следниве податоци: име и презиме, број на досие, назив на тема за завршен испит, ментор, предмет, датум на пријавата и потпис на наставникот – ментор.

Службата ја поднесува пријавата до Комисијата за проверка на студентското досие. Комисијата ја сочинуваат продеканот за настава, односно заменикот директор, секретарот на единицата, надлежниот референт за студентски прашања и координаторот за ЕКТС на единицата на Универзитетот.

Комисијата за проверка на студентското досие ја разгледува доставената пријава за завршен испит, врши увид во студентското досие и изготвува записник. Ако студентското досие е комплетно (положени сите испити предвидени со соодветната студиска програма, освоено потребниот минимален број кредити, исполнети евентуалните други обврски предвидени со студиската програма, регулирани финансиските и другите административни обврски и др.), на студентот му се одобрува одбрана на дипломскиот труд. Доколку студентското досие не е комплетно, тогаш Комисијата досието го враќа во службата за студентски прашања и по неговото комплетирање ќе ја одобри одбраната на дипломскиот труд.

Датумот за одбрана на дипломскиот труд го определуваат менторот и студентот, по претходна консултација со надлежниот референт во службата за студентски прашања.

Одбраната на дипломскиот труд е јавна и за истата се води записник. Дипломскиот труд се оценува со описна оценка „го одбрал“ односно „не го одбрал“ дипломскиот труд.

Со успешната одбрана на дипломскиот труд студентот се стекнува со право за добивање на уверение и диплома за завршени студии на соодветната студиска програма на единицата на Универзитетот.

Доколку студентот не го одбрани дипломскиот труд, тој повторно поднесува пријава за изработка на дипломски труд.

ЈАЗИК НА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРВИОТ ЦИКЛУС СТУДИИ

Член 78

Наставата на првиот циклус студии на единиците на Универзитетот се изведува на македонски јазик, а за одделни студиски програми за странски јазици или за делови од студиски програми во кој учествуваат наставници гости од странство, може да се изведува и на англиски, француски, германски или руски јазик.

Единиците на Универзитетот можат да понудат наставата за целосна студиска програма да се изведува паралелно на македонски јазик и на еден од погоренаведените светски јазици.

Наставно-научниот совет, односно Наставничкиот совет на единицата на Универзитетот одлучува за деловите од студиските програми што можат да бидат реализирани на јазиците од првиот став.

СТУДЕНТИ

Член 79

Прашањата поврзани со статусот на студентите и нивните права и обврски како и дисциплинските мерки се дефинирани со Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот и Правилниците на единиците на Универзитетот.

СТЕКНУВАЊЕ ДИПЛОМИ

Член 80

Студентот добива диплома и уверение за завршен прв циклус студии. Студентите коишто завршиле прв циклус универзитетски студии се стекнуваат со диплома со додавка на соодветната струка. Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, академскиот назив по завршување на првиот циклус на студии е *baccalaureus*, односно *baccalaurea*.

Студентите коишто завршиле прв циклус на стручни студии се стекнуваат со диплома со додавка на соодветната струка. Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, академскиот назив по завршување на првиот циклус на студии е *baccalaureus*, односно *baccalaurea*.

Како дополнување на дипломата, се издава Додаток на дипломата во согласност со принципите на ЕКТС (Diploma Supplement).

Член 81

Дизајнот и содржината на дипломата и уверението ги почитуваат критериумите за меѓународна препознатливост и прифатливост.

Член 82

Студентот може да го напушти студирањето во рамките на одредена студиска програма без неа да ја комплетира и на негово барање за тоа може да добие соодветно уверение.

Член 83

Ректорската управа на Универзитетот донесува Одлука за изгледот на дипломата и уверението. Содржината на дипломата и уверението се утврдени со акт на Министерот надлежен за работите на високото образование.

НАГРАДИ

Член 84

Студентот може да добива соодветни награди и признанија за посебно покажани резултати во студирањето. Видот на наградите и критериумите и процедурите за нивно доделување ги утврдуваат Универзитетот и/или единиците на Универзитетот.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 85

Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во Билтенот на Универзитетот „Св.Климент Охридски“-Битола, а ќе се применува започнувајќи од генерацијата студенти запишани во учебната 2009/2010 година.

Член 86

Студентите запишани на студиски програми заклучно со учебната 2008/2009 година продолжуваат да студираат според правилата за студирање пред донесувањето на овој Правилник. Овие студенти, на нивно барање, можат да преминат на студиските програми од прв циклус студии од учебната 2009/2010 во согласност со член 41 од овој Правилник.

Проф. д-р Златко Жоглев

Ректор